

VIA Biblioteks kerneopgave

VIA Biblioteks kerneopgave skal fungere i samspillet mellem uddannelse og forskning, hvor det er vigtigt, at der **samarbejdes** til begge sider, og hvor VIA Bibliotek spiller en central rolle i videnflowet mellem disse.

Mission

VIA Bibliotek medskaber videnstærke professionelle via intelligente veje til relevant viden.

Uddannelse

Understøttelse af uddannelserne, både grunduddannelser og efter- videreuddannelserne.

Forskning

Understøttelse af Forskning og Udvikling.

UDDANNELSE

Inden for uddannelse drejer det sig om følgende opgaver:

- Undervisning og vejledning i informationskompetence og referencehåndtering af både studerende og ansatte
- Undervisning og vejledning i studiekompetencer, herunder opgaveskrivning, klart sprog og akademisk argumentation
- Digital dannelse, herunder viden om og anvendelse af AI
- VIA Bibliotek har fokus på de studerendes trivsel og mestring af studiekompetencer

FORSKNING

Inden for Forskning og Udvikling drejer det sig om følgende opgaver:

- Support ved kortlægning af et forskningsemne i forbindelse med en projektansøgning
- Udarbejde et review, herunder søgestrategi og dokumentation heraf
- Valg af publiceringskanal, herunder Open Access og hvordan undgås predatory journals
- Valg af CC-licenser, referencehåndtering, forskningsovervågning
- Anvendelse af AI – hvordan kan AI understøtte forskningsprocessen, og hvad tillader forlag og tidsskrifter at forskerne anvender AI til?
- Forskningsregistrering i UC Viden, herunder data til Videnregnskab og Rammekontrakt

NOTAT

Udarbejdet af Ledergruppen i
VIA Bibliotek

E: MP@via.dk
T: +458755 1672

Dato: 18. august 2025

1/7

Studiemiljø

VIA Bibliotek prioriterer at have et inspirerende, lærerigt og inkluderende studiemiljø, hvor der er hurtig og nem adgang til både informationsressourcer og informationsspecialister/bibliotekarer.

VIA Bibliotek understøtter studerende med særlige behov i forhold til at mestre de stillede krav.

Materialer

VIA Bibliotek sørger for, at relevante materialer både fysiske og online materialer er til rådighed for både studerende og ansatte/forskere.

Ophavsret

VIA Bibliotek har stor ekspertise i forhold til ophavsretslige problemstillinger og vejleder i, hvordan studerende og ansatte overholder ophavsretten.

[Her kan du læse 2030 Ambitioner for VIA Bibliotek](#)

Bilag om kerneopgavens topprioriteter

Tillæg til: VIA Biblioteks kerneopgave

Dette tillæg skal ses som et supplement til "VIA Biblioteks kerneopgave" og gøre det lettere for både biblioteksledere og medarbejdere at vurdere hvilke opgaver, der skal vægtes højest og hvilke, der skal vægte mindre højt og/eller helt bortfalde, når tiden og ressourcerne er knappe i hverdagen. Dokumentet er tænkt som et prioriteringsværktøj, når der opstår situationer, hvor det er nødvendigt at foretage nogle prioriteringer.

Kerneopgavens topprioriteter defineres som:

- Undervisning
- Faglig vejledning
- Forskningsunderstøttende aktiviteter
- UC Viden

Kerneopgavens topprioriteter skal ses som en række fundamentale biblioteksopgaver, vi ikke kan aflyse eller nedprioritere. Disse opgaver er med til at opfylde VIAs strategi.

Opgaveløsningen er et samspil mellem alle kolleger, for at kerneopgavens topprioriteter får den nødvendige plads.

Bibliotekspersonale, som ikke har arbejdsopgaver inden for de nævnte topprioriteter, har en vigtig rolle i forhold til at sørge for, at der frigives tid til det personale, der har deres primære arbejdsopgaver inden for kerneopgavens topprioriteter.

Den *kollektive indsats* er hermed fundamental for, at vi kan prioritere i hverdagen.

Det er desuden vigtigt at notere sig, at denne fokusering på topprioriteringerne af visse sider af kerneopgaven ikke betyder, at de andre opgaver, der har tilknytning til kerneopgaven, og er beskrevet i "VIA Bibliotek kerneopgave", ikke skal udføres. Men de skal først håndteres, når vi har styr på, at de beskrevne topprioriteringer bliver håndteret.

Bilag om driftsopgaver, som er en forudsætning for at topprioriteter kan lykkes

Tillæg til: VIA Biblioteks kerneopgave

Der findes mange opgaver i VIA Bibliotek, som ligger til grund for at kerneopgavens topprioriteter lykkes og giver mening. De har ikke første prioritet, men skal udføres, når der er tid til det og kan evt. udskydes i forhold til en prioritering af undervisning, faglig vejledning og forskningsunderstøttende aktiviteter og UC Viden validering.

Det drejer sig om systemadministration og hjemmeside, styring af elektroniske ressourcer, indkøb og modtagelse af materialer, fjernlån, fremfindning af reserveringer, kassation, katalogisering, besvarelser af mails, m.m., ophavsret, rykker- og erstatningsarbejde samt vagter i det fysiske bibliotek.

Det er alt sammen opgaver, som er nødvendige og giver grobund for, at kerneopgavens topprioriteter kan udføres med kvalitet.

Bilag om VIA Biblioteks rolle i forhold til forskning og udvikling

Tillæg til: VIA Biblioteks kerneopgave

Jf. LBK nr. 215 af 27/02/2013 fik Professionshøjskolerne i 2013 til opgave at varetage "praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter i tæt samspil med det aftagende arbejdsmarked".

Den type FoU, som skal produceres inden for professionshøjskolerne, kan karakteriseres som anvendt forskning og udviklingsarbejde. Definitionen af FoU lyder således: "Forskning og udvikling omfatter: skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden, og udnyttelsen af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder."

VIA Bibliotek har nedsat et Team FoU på tværs af alle lokaliteter, som har til opgave at understøtte FOU processen ved at udbyde kurser og vejledning, ligesom teamet har til opgave at sørge for, at der er adgang til relevante forsknings- og fagdatabaser. Teamets medlemmer skal desuden internt i VIA Bibliotek understøtte samarbejde og udvikle indsigt i området, udveksle erfaringer og skabe fora for den videre udvikling af informationsfaglige kvalifikationer i forhold til forskning og udvikling.

VIA Bibliotek udbyder således kurser i:

- Systematisk informationssøgning:
 - Metoder til at afsøge et forskningsfelt systematisk, så der sikres, at allerede kendt viden inddrages, og der bygges oven på denne. Hvordan dokumenteres fravalg og tilvalg i søge- og screeningsprocessen, hvilke databaser skønnes relevante.
- Brug af AI værktøjer i forskningsprocessen:
 - Hvad kan AI værktøjer bruges til i forskningsprocessen, og hvilke AI værktøjer er p.t. bedst egnede til hvilke processer.
- Publiceringsstrategikurser:
 - Formidle metoder til valg af publiceringskanal / synlighed af publikationer (herunder Open Access) / udarbejdelse af en publiceringsstrategi, herunder bibliometri (journal impact factor og forskeres gennemslagskraft).
- Valg af Creative Common licenser (CC licenser) i forbindelse med publicering: I samarbejde med team ophavsret formidle viden om rettigheder og valg af egnet licens i forbindelse med publicering.
- Citationsdatabaser:
 - Hvad kan citationsdatabaser bruges til i forhold til at finde forskere, litteratur og tidsskrifter med høj impact
- Referencehåndteringsværktøjer:
 - Lær, hvordan man let og hurtigt kan styre og genbruge sin referencer, skifte outputstyle og dele referencer.
- Profilering på de sociale medier:
 - Hvordan kan sociale medier inddrages til at profilere ens forskning både i forhold til praksis og øvrige forskere.
- Udbrede kendskabet til UC Viden. I samarbejde med UC Viden redaktørerne afholdes workshop, hvor de forskellige faciliteter i UC Viden gennemgås, og hvor der er fokus på UC VIDEN som dokumentation for den forskningsaktivitet, der foregår.

Ud over kurser tilbyder Team FoU også vejledning og support med udgangspunkt i den enkeltes forskers/forskningsgruppes problemfelt. I forbindelse med fondsansøgninger kan FoU teamet inddrages i forhold til en kortlægning af tidligere publicerede materialer inden for tematikken.

Bilag om VIA Biblioteks rolle i forbindelse med uddannelsernes opdatering og omsætning af videngrundlag

Tillæg til: VIA Biblioteks mission

Ser vi det som en meget væsentlig opgave at understøtte uddannelserne i forhold til et opdateret og relevant videngrundlag, som det er beskrevet i Processtandard 5, juni 2023.

Det understøtter VIA Bibliotek på følgende måder:

- Sørger for, at der er adgang til relevante forsknings- og fagdatabaser
- Sørger for at indkøbe relevante materialer både i fysisk og elektronisk format
- Udbyder kurser i informationssøgning og dermed medvirkende til at højne undervisernes informationskompetence ift. afsøgning af relevant viden
- Tjekker læselister/pensumlister i forhold til nye udgaver på de uddannelser, som arbejder med pensumlister
- Skaffer litteratur fra andre biblioteker, hvis materialet ikke findes i VIA Bibliotek eller kan købes
- Hjælper underviserne med kildekritik og referencehåndtering
- Højner undervisernes generelle IT-kompetencer
- Hjælper til med formidling af egen videnproduktion på UC Viden
- Understøtter forsknings- og udviklingsmedarbejderne i VIA
- Gør os mere synlige for de uddannelser, hvor samarbejdet ikke er så nærliggende endnu
- Tjekker studerendes litteraturlister, hvor uddannelserne har mistanke om, at de er AI genereret.

Bilag om VIA Biblioteks rolle i UC Viden

Tillæg til: VIA Biblioteks mission

UC Viden er valgt som VIAs videndelingsplatform, et Institutional Repository, hvor den viden, aktiviteter og projekter, som produceres, kan findes og markedsføres samlet, ligesom det er en platform for eksterne til at finde kvalificerede og mulige samarbejdspartnere i VIA.

VIA Bibliotek spiller en stor rolle i forhold til at vedligeholde og ajourføre denne videndelingsplatform ved at:

- Kvalitetssikre dataene i PURE efter gældende regler vedtaget i samarbejde med UC Viden sekretariatet og hele UC-sektoren. Kravene til dataene er større i dag end tidligere, da de også bruges til evaluering i forhold til Ministeriet og til intern evaluering.
- Dokumentation af videnproduktionen i VIA University College ved at sikre robuste/valide data til Videnregnskabet og Strategisk Rammekontrakt
- Sikre fuldtekstadgang til publikationer fra VIA University College i så stort et omfang som muligt til nytte for studerende og ansatte og ikke mindst VIA's samarbejdspartnere. (Open Access Strategi)
- Udbrede kendskabet til UC Viden som en væsentlig portal til vidensøgning efter konkrete samarbejdspartnere, konkrete projekter, aktiviteter eller publikationer produceret i VIA University College
- Hjælpe videnmedarbejder til udarbejdelse af CV ved f.eks. projektansøgninger vha. data fra PURE.

Baggrund

UC Viden er de danske professionshøjskoleers samlede portal, der indeholder beskrivelser af publikationer, forsknings- og udviklingsprojekter, forsknings- og udviklingsaktiviteter, undervisningsforløb, konsulentydelser og ikke-skriftlig produktion fra de syv danske professionshøjskoler og Danmarks Medie og Journalisthøjskole.

PURE. Selve videnregistreringssystemet, som der indberettes i, kaldes PURE (Publication and Research Platform) og er et fælles selvregistreringssystem for professionshøjskolerne og de danske universiteter.

Opgaven for VIA Bibliotek, herunder for UC Viden redaktørerne

For at sikre datakvalitet påtager VIA Bibliotek sig at validere inddateringen, så gældende regler følges og materialet /personen er til at genfinde. VIA Bibliotek udbyder workshops for videnmedarbejderne, hvor regler gennemgås, og der kan spørges ind til konkrete problemstillinger i forhold til indberetningerne, ligesom det er muligt i det daglige at få hjælp til konkrete problemstillinger.

For at sikre robuste data og øge omfanget af data som dokumentation for dele af videnregnskabet og dele af strategisk rammekontrakt validerer VIA Bibliotek inddateringerne og sørger for, at standarden for inddatering overholdes, også når data fra videnmedarbejderens side ikke opfylder kravene. Hvor det er muligt, verificerer UC viden redaktørerne titel, forfatter m.m. og sørger for at inddateringerne opfylder gældende krav, ligesom VIA Bibliotek én gang årligt op mod deadline for Videnregnskabet afsøger Scopus og Web of Science for yderligere VIA producerede publikationer.

VIA Bibliotek tjekker om alle publikationer indberettet af videnmedarbejderen kan lægges op i fuldtekst i UC Viden (Open Access), eller om det er muligt at linke op til fuldtekststudgaven, så en større del af den viden, der er produceret i VIA University College, umiddelbart bliver synlig, og som sådan støtter op om den nationale strategi om, at al offentlig finansieret forskning bør være offentlig tilgængelig.

VIA Bibliotek udbreder kendskabet til UC Viden i informationssøgekurserne for studerende og videnmedarbejderne og forsøger på den måde at sikre, at videndelingsplatformen er kendt både for nuværende og kommende samarbejdspartnere. Det gælder både den nationale UC Viden portal og Studenterportalen.

VIA Bibliotek laver udtræk af data fra PURE til forskningsområderne op mod det årlige Videnregnskab, så områderne kan se, hvordan det er gået og om alle data er indberettet.